

Josep Quitet (Creu Roja): «El problema el tindrem ara a l'UCI social»

El president de l'entitat humanitària explica que atenen necessitats bàsiques de 159.000 persones i que alguns fins ara no havien precisat d'ajut

Un servei de Creu Roja Catalunya a un domicili del Raval durant el confinament. | Albert Alemany

El balanç en aquests moments és de 159.000 persones ateses en l'emergència i 701.585 tones d'aliments lliurats. Són les xifres d'una crisi social i econòmica que impacta milers de domicilis i que arriba fins a l'entrada de la seu central de Creu Roja Catalunya, al carrer de Joan d'Àustria de Barcelona, on també es fan cues per rebre productes de primera necessitat. El president de l'organització, Josep Quitet (Manresa, 1955), alerta que la demanda és creixent i, sobretot, que s'estan trobant nous perfils de demandats. Persones que mai han estat ateses pels serveis socials i que, arran de la crisi del coronavirus, s'han de trobat inesperadament a l'atur o sense ingressos. El pic de la urgència, calcula, pot arribar d'aquí a dos mesos.

[noticiadiari]2/201481[/noticiadiari]

Per fer-hi front, els 300 punts que Creu Roja té arreu del territori, els seus quasi 21.000 voluntaris -n'ha sumat 4.300 durant aquesta emergència sanitària- i 1.500 treballadors estan abocats a fer front a l'emergència. També Quitet des de la tasca de direcció que li correspon: si

bé vesteix camisa, té l'armilla vermella a punt.

- Aquesta és la pitjor crisi que han hagut d'afrontar en els darrers anys?

- Sí, sens dubte. És el repte més gran a nivell sanitari, social i humanitari, i sense precedents, al qual hem hagut de fer front. El repte és aconseguir que cap persona, per vulnerable que sigui, amb independència de l'edat que tingui i on visqui, no es quedi sense cobrir les seves necessitats bàsiques.

- Quina particularitat té respecte d'altres crisis a nivell social?

- De crisi i d'emergències n'hem passat moltes, però sempre han estat puntuals i focalitzades en un lloc concret. El conjunt de la institució, com que tenim branca estatal i internacional, s'aboca directament allà. Aquesta vegada, la crisi és universal i ens hem vist abocats a tot arreu, i no ens podem ajudar els uns als altres perquè ja prou en tenim a casa. La diferència és aquesta, que és general. Però ens hem adaptat, sobretot, perquè ens hem regenerat. En aquests moments, el sentiment de pertinença a la institució ha fet molt, així com el bagatge.

- De quantes persones ateses estem parlant en aquests moments?

- Ara n'atenem 159.000 i esperem que, al ritme que anem ara, en dos mesos s'arribarà a les 200.000 persones que caldrà atendre per cobrir les seves necessitats bàsiques d'alimentació, de farmàcia, d'ajuts escolars per als nens o de soledat. Des dels 300 punts que té Creu Roja a Catalunya, voluntaris de més de 60 anys- que no poden estar a la primera línia per raons sanitàries- han fet 90.000 trucades a persones grans que viuen soles i que atenem en projectes de teleassistència o que sabem que viuen en extrema soledat i en risc de pobresa. A més, tenim 9 albergs amb més de 600 places per atendre la gent sense llar. També hem donat més de 500 elements de protecció. En aquests moments, comptem que 700.000 persones, entre un 7% i un 8% de la població catalana, han tingut un vincle amb Creu Roja durant aquesta crisi.

"Aquest és el repte més gran a nivell sanitari, social i humanitari, i sense precedents, al qual hem hagut de fer front"

- Tenint present que la crisi sanitària és generalitzada, la xarxa territorial és clau per detectar aquests casos?

- Exactament. Aquests 300 punts que tenim i els 7.000 voluntaris i treballadors que tenim implicats directament en l'emergència i deixant-se la pell, han fet possible que no col·lapsem com altres organitzacions o els serveis socials.

- En tot cas, l'emergència sanitària en algun moment remetrà, però les necessitats continuaran.

- Ara la fase de l'emergència sanitària està estabilitzada, i la problemàtica que teníem a les UCI sanitàries la tindrem ara a les UCI socials. En aquesta nova fase, volem ser els respiradors que ajudin les persones a superar la crisi.

- Quins nous perfils de vulnerabilitat estan detectant?

- A partir de la crisi del 2008 vam atendre un gran volum de persones i després vam buscar anar

al moll de l'os, a atendre la pobresa extrema, la crònica i també la intermitent. Aquesta última es tracta, per exemple, famílies que potser amb una feina precària de 1.000 euros viuen quatre persones i han de pagar hipoteca i van sobrevivint però que, en un moment determinat, cauen i es queden a la misèria. Un 20% dels que inicialment van superar la crisi del 2008 van tornar a entrar en pobresa al 2019. Però els teníem detectats i sabíem que podien tornar a una situació de precarietat. Ara, però, s'han incorporat moltes persones que fins ara era impossible que ens necessitessin.

"Perfil de persones que mai haurien estat ateses per Creu Roja ara hi són. I el problema és que no es tracta d'una situació puntual"

- Perquè són persones que s'han trobat en situacions imprevistes, com ara una situació d'atur inesperada?

- Un dels motius han estat els ERTO, que molts encara no han cobrat. L'altra, les anomenades persones invisibles, que fins ara han pogut sobreviure i que en algun moment havíem atès, però que se n'havien anat sortint treballant en l'economia submergida. A més, d'ajuts social n'hi ha pocs. Ara la Generalitat ha començat a activar-ne algun, com els 200 euros, però clar, tot això ha generat que perfil de persones que mai haurien estat ateses per Creu Roja, ara hi són. I el problema és que no es tracta d'una situació puntual.

Josep Quitet, mostrant els objectius de Creu Roja Foto: Sara González

- Vol dir que l'emergència remetrà però que les necessitats s'allargaran.

- Les necessitats quedaran, sí. I això és el que ens preocupa ara i que serà un repte: tindrem un nou perfil de persones que haurem d'ajudar. Persones que estaven en l'economia submergida, afectats per ERTO o directament aturats i autònoms que s'han quedat sense feina. Aquesta és una emergència mai vista, que ha vingut de cop i que ens ha trencat tots els esquemes. Potser treballarem amb alguns perfils en què serà més ràpida la recuperació econòmica i laboral.

- Tenen càlculs sobre quant pot trigar una persona colpejada per una crisi en recuperar-se?

- És molt variable. Tenim persones que ja vivien en la precarietat i a les quals aquesta crisi encara enfonsarà més. D'altres que segur que en tres o quatre mesos podran recuperar la situació d'abans. I després, la gran majoria, que haurem de veure cas per cas i que dependrà de les condicions familiars i de les edats. Comptem que el pla d'emergència serà vigent fins a finals d'any i que l'any que ve haurem d'allargar-ho.

"Persones que estaven en l'economia submergida, afectats per ERTO o directament aturats i autònoms que s'han quedat sense feina són alguns dels perfils atesos"

- Les crisis sempre afecten més a les dones que als homes. Atenen a més dones que homes?

- De les 150.000 persones que atenem, el 51% són dones.

- Ha dit abans que calculava que, en dos mesos, arribarien a atendre 200.000 persones si es mantenia el ritme de demanda. És la xifra màxima que preveuen?

- Haurem de veure com reacciona l'economia. Com el procés de desescalada i el retorn de l'activitat laboral fins a quin punt frena o no les necessitats. Com més pugui l'economia i com més s'activi el mercat laboral, l'emergència social anirà baixant. Com més trigui en incorporar-se la gent a la feina, més s'allargarà. Fins a finals d'any, el programa Creu Roja Respon estarà actiu amb tota seguretat. Veurem a l'estiu què passa, però sabem per experiència que les recuperacions són llargues.

- Creu Roja, com altres organitzacions, procuren arribar on no ho fa l'administració. Els governs podrien fer molt més del que fan?

- No som qui per dir als polítics què han de fer, però la nostra missió és aconsellar-los, obrir-los els ulls i assessorar-los de coses que nosaltres veiem i que s'haurien de fer. Les polítiques, en tot cas, les han de fer ells. Amb el Govern de la Generalitat tenim bon *feeling*. En aquests dos mesos d'emergència hem tingut reunions amb el president Quim Torra i amb els consellers Chakir El Homrani i Miquel Buch. Accepten de molt bon grat les opinions i propostes que els fem i el resultat és, per exemple, el milió i mig d'euros per al programa per atendre famílies amb fills. Comptem amb arribar a 9.000 famílies en situacions de pobresa. Segur que hi ha coses que es

poden millorar, però ens escolten. També les diputacions i els ajuntaments.

"Cal resoldre la renda garantida d'una vegada i impulsar els ajuts socials"

- Quines altres propostes han posat sobre la taula?

- Abans que es desencadenés tota la crisi social, ja els vam avisar que calia preparar-se més enllà de l'emergència sanitària per atendre tota aquesta gent amb noves necessitats que trobaríem als serveis socials i a organitzacions com la nostra. També que cal resoldre la renda garantida d'una vegada i impulsar els ajuts socials. Vam alertar d'aquesta UCI social i creiem que el pic arribarà amb les 200.000 persones que preveiem i per les quals haurem de ser els respiradors perquè se'n surtin.

- Tenint present la importància de la renda garantida en aquests moments, consideren que s'ha trigat massa en aplicar-la i desenvolupar-la?

- Ha anat massa lenta segur. S'ha de valorar, però, en positiu la voluntat política de posar-se les piles.

- L'Estat també preveu posar en marxa al juny l'ingrés mínim vital.

- Bé, haurem de veure com funciona i evitar disfuncions, com ara que unes persones rebin dues prestacions i d'altres se'n quedin sense. El repte que tenim a la Creu Roja l'han de tenir les administracions, i és que cap persona es quedi sense les necessitats bàsiques cobertes i que tota la gent que precisi d'un ajut el rebi.

Voluntaris de Creu Roja repartint aliments a domicili Foto: Albert Alemany

- Hi ha massa burocràcia a l'hora de sol·licitar aquest tipus d'ajut?

- Un observatori recent apuntava que el 40% de les persones que nosaltres estàvem atenent podrien optar a demanar la renda garantida però no saben com fer-ho. Debatem sovint sobre si la quantitat és suficient, però hi ha una cosa que és bàsica: el tema burocràtic. La gent no sap on anar i com demanar-ho. Aquest és un tema que també hem estat treballant amb la conselleria.

- Un dels efectes d'aquesta emergència és que han sumat una quantitat important de nous voluntaris. De quants estem parlant?

- De 4.300 voluntaris nous arreu del territori. La majoria són joves, universitaris, molts estan a l'atur i d'altres tenen hores lliures i han decidit destinar-les a ajudar. S'hi han posat sense por i amb molta empatia, de cop i volta s'han fet seva la institució. Aquesta és la part positiva. De vegades es diu que el jovent no vol fer voluntariat o que no té compromís. Això no és cert. Potser no érem capaços nosaltres de donar-los una sortida. Aquests 4.300 se sumen a la xarxa de 16.500 que ja teníem, o sigui que quasi arribem als 21.000 voluntaris. I hi hem de sumar els 1.500 treballadors que tenim.

"Hem incorporat 4.300 voluntaris nous arreu del territori. La majoria són joves, universitaris, molts estan a l'atur i d'altres tenen hores lliures i han decidit destinar-les a ajudar"

- Com creu que els canviarà aquesta crisi com a organització?

- Hi ha una qüestió interna, i és que hem pogut veure com hem fomentat i avançat moltíssim en les aliances públic-privades, perquè les entitats som privades però fem un servei públic. Per altra banda, hem impulsat l'aliança amb el món empresarial, tant a nivell econòmic com material. 190 empreses i fundacions estan col·laborant en l'emergència. Per una altra banda, hem descobert que la xarxa territorial és una fortalesa que hem de potenciar i que som capaços de fer front a una emergència focalitzada, però també general com aquesta, gràcies a la gent compromesa que tenim. Els voluntaris més grans estan fent molta feina de trucades i administrativa i d'acompanyament, i a primera línia hem incorporat aquests 4.300 joves.

La societat també ha d'entendre que hem d'anar cap a una governança internacional i que, en moments d'emergència, no s'actui des de l'individualisme sinó que es treballi de forma col·lectiva des de la proximitat. Aquest és el nostre model. El fundador de Creu Roja, Jean-Henry Dunant, va dir que era una utopia que el món entengui que, si anem tots junts, anirem millor, però que no perquè sigui una utopia deixarem d'esforçar-nos per aconseguir-ho.

[noticiadiari]2/201967[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/202155[/noticiadiari]
?[noticiadiari]2/201976[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/201655[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/202103[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198469[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/197029[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/198064[/noticiadiari]